

Spolufinancováno
Evropskou unií

PROBAČNÍ A MEDIAČNÍ SLUŽBA
ČESKÉ REPUBLIKY

socio.factor
sociální firma | výzkum a vzdělávání | služby

Evaluační projektu Podpora výkonu alternativního trestu obecně prospěšných prací

Vstupní evaluační zpráva

zpracováno pro Probační a mediační službu

SocioFactor s.r.o.
www.sociofactor.eu

Obsah

ÚVOD	2
1. CHARAKTERISTIKA PROJEKTU	3
1.1. CÍLE PROJEKTU	4
1.2. KLÍČOVÉ AKTIVITY PROJEKTU	6
1.3. CÍLOVÉ SKUPINY PROJEKTU	15
2. LOGICKÝ MODEL PROJEKTU	16
3. CHARAKTERISTIKA IMPLEMENTUJÍCÍ ORGANIZACE	18
4. SPECIFIKACE VÝZKUMNÝCH METOD EVALUACE A DATOVÝCH ZDROJŮ	19
4.1. CÍL EVALUACE	19
4.2. METODOLOGIE EVALUACE	19
4.3. SPECIFIKACE VÝZKUMNÝCH METOD EVALUACE A DATOVÝCH ZDROJŮ	21
5. EVALUAČNÍ MATICE	23
6. ANALÝZA RIZIK EVALUACE	28
7. HARMONOGRAM EVALUACE	29
8. ZODPOVĚZENÍ EVALUAČNÍCH OTÁZEK VSTUPNÍ ZPRÁVY	31
ZÁVĚR.....	36

Úvod

Cílem vstupní evaluace je představit cíle, aktivity a prostředí projektu "Podpora výkonu alternativního trestu obecně prospěšných prací" a dále validovat logický rámec projektu a upřesnit design dalších kroků evaluace. Vstupní evaluace vychází zejména ze sekundární analýzy relevantních dat zejména z projektové žádosti a jejích příloh, v rámci kterých jsou rozpracovány klíčové aktivity, popis cílů projektu, realizační tým aj. Na základě analýzy uvedených dat bylo vytvořeno logické schéma projektu a sestavena evaluační matice, která poukazuje na způsob, jakým budou hledány odpovědi na kladené otázky.

Další informace o projektu byly získány prostřednictvím rozhovoru se zástupcem objednatele, konkrétně s projektovým manažerem projektu, odbornou garantkou projektu a odborným týmem projektu.

1. Charakteristika projektu

Název projektu: Podpora výkonu alternativního trestu obecně prospěšných prací

Číslo projektu: CZ.03.02.02/00/22_004/0002948

Zaměření projektu: Podpora výkonu alternativního trestu obecně prospěšných prací (OPP) se zaměřením na zvýšení počtu vykonávaných trestů OPP. Projekt se zaměřuje na podporu (1) stávajících poskytovatelů a zvyšování jejich počtu, (2) klientů PMS (Služby) s vyšším rizikem selhání při výkonu OPP pomocí mentoringu, (3) podporu klientů, kterým byl alternativní trest OPP uložen, ale s ohledem na jejich speciální potřeby pro ně není možné nalézt vhodné místo pro výkon alternativního trestu.

Výše rozpočtu: 46 642 626 Kč

Termín realizace: 1. 1. 2024 – 31. 12. 2027

Projekt reaguje na problematiku míst ve výkonu agendy trestu obecně prospěšných prací a opírá se o zjištění výzkumu *Postavení subjektů participujících na realizaci výkonu trestu obecně prospěšných prací*, který proběhl v letech 2020–2022. Zásadním problémem, který znemožňuje výkon trestu OPP, je nedostatek vhodných míst pro jeho výkon. Poskytovatelé se potýkají s řadou problémů, které často vedou k postupnému útlumu spolupráce s PMS. Mezi hlavní důvody ukončení či útlumu spolupráce s PMS poskytovatelé mj. uvádí (1) špatné zkušenosti s chováním/motivací odsouzených trest vykonat, (2) nedostatečnou znalost specifik práce s takovými klienty, (3) nedostatečně ošetřenou podporu při řešení mimořádných událostí během výkonu trestu. Problematické je zejména umísťování klientů se specifickými potřebami. Klienti PMS mívají nízkou motivaci pro výkon trestu, omezené pracovními návyky, malé pracovními zkušenosti a zároveň mezi odsouzenými k trestu OPP často bývají osoby se specifickými potřebami souvisejícími s problémovým užíváním návykových látek či ze zdravotních obtíží (fyzických i psychických) atd. Poskytovatelé mají jak nedostatek zkušeností a znalostí se zvládáním takových klientů, tak i prostředků a kapacit, které jsou s výkonem OPP a její kontrolou spojeny, což ústí v ukončení nebo omezení spolupráce s PMS.

V posledních letech PMS zaznamenává prudký nárůst odsouzených se specifickými potřebami k trestu OPP a s tím spojené zvyšující se riziko neumístitelnosti, a tedy zvyšující se riziko nevykonání trestu OPP. I přesto, že problematiku nevhodného ukládání trestu OPP trestní zákoník ošetřuje obligatorním doporučením probačního úředníka k uložení trestu OPP, je téměř 52 % trestů OPP uloženo bez předjednání s probačním úředníkem, tedy bez zjištění výše uvedených specifik, která výkon trestu ztěžují či dokonce znemožňují. Probační pracovníci v důsledku toho klienty umísťují na pracovní místa, která neodpovídají jejich potřebám a zároveň znamenají pro poskytovatele neúměrnou zátěž při jeho

výkonu a kontrole a ústí v ukončení spolupráce s PMS ze strany poskytovatele. Projekt staví na předpokladu, že poskytnutí individualizované podpory odsouzeným během výkonu trestu, zvýší nejen jejich vykonatelnost (a sníží počet přeměn v nepodmíněné tresty), ale zvýší i jejich pracovní a životní kompetence.

Projekt je v souladu s Koncepcí rozvoje probace a mediace do roku 2025, konkrétně se specifickými cíli:

- 1.1: Vhodně ukládat alternativní tresty a uplatňovat odklony
- 1.2: Zvýšit výchovné působení na pachatele porušující podmínky výkonu alternativního trestu

A také s programovým prohlášením Vlády ČR ze 6. ledna 2022, Kapitolou spravedlnost a právo, bodem „Budeme se zasazovat o rozšíření výkonu alternativních trestů, prevence a snižování recidivy. Odlehčíme tak věznicím a urychlíme návrat odsouzených do normálního života.“

1.1. Cíle projektu

Cílem projektu Probační a mediační služby (dále také jako Služba) je komplexně podpořit výkon agendy obecně prospěšných prací ve třech vybraných soudních krajích. Projekt si klade tři konkrétní cíle:

1. Podpora poskytovatelů obecně prospěšných prací

Bude vytvořen a odzkoušen **systém podpory určený pro stávající poskytovatele obecně prospěšných prací** (KA 01), jehož cílem je zvýšit jejich porozumění smyslu výkonu trestu obecně prospěšných prací a jejich motivaci podílet se na tomto procesu. Poskytovatel by měl tento alternativní trest vnímat jako nástroj restorativní justice, který směřuje k nápravě pachatele a jeho podpory v začlenění do společnosti a přijetí zodpovědnosti, nikoliv jen jako výkon konkrétních pracovních činností. Proto budou vytvořeny takové nástroje, které pomohou poskytovatelům při realizaci trestu obecně prospěšných prací a při komunikaci s pachateli, jimž byl tento trest uložen. Měly by být zvýšeny přínosy poskytování místa pro výkon alternativního trestu před jeho riziky. Podpora poskytovatelů, která by měla být administrativní, metodická i edukativní směřuje ke zvýšení kompetencí jednotlivých zaměstnanců poskytovatele při práci s klienty Služby. Poskytovatel získá pravidelnou podporu a pomoc při zvládání standardních i krizových situací a tím se sníží riziko ukončení spolupráce ze strany poskytovatelů.

Vedle podpory stávajícím poskytovatelům projektové aktivity cílí také na **vyhledávání nových poskytovatelů**. Větší důraz bude na počátku věnován smyslu a porozumění alternativnímu trestání a

problémům spojených se zaváděním této agendy u jednotlivých poskytovatelů. Smyslem vyhledávání nových subjektů je **zvýšit počet míst pro výkon trestu obecně prospěšných prací** tam, (1) kde se dlouhodobě nedaří umisťovat klienty pro nedostatek vhodných míst, (2) a kde je žádoucí **zvýšit pestrost poskytovaných míst** za účelem vhodnějšího umísťování klientů dle jejich schopností nebo specifických potřeb.

Cílem projektu je tak **navrhnout a prakticky odzkoušet udržitelné modely práce s poskytovateli**, které budou dále využitelné v činnosti specialistů na obecně prospěšné práce a metodických pracovníků Služby a ty před skončením projektu **implementovat do činnosti Služby**.

2. Podpora pachatelů trestných činů při výkonu trestu obecně prospěšných prací

Cílem projektu je vytvořit a vyzkoušet dva hlavní nástroje individuální a intenzivní práce s klienty při výkonu trestu obecně prospěšných prací.

Prvním nástrojem je **mentoring klientů Služby** (KA 02), u kterých bylo indikováno zvýšené riziko selhání při výkonu alternativního trestu. Podpora se zaměří na zvládání rizikových situací a jejich předcházení. Druhým nástrojem je **speciální program pro klienty Služby** (KA 03) se speciálními potřebami, pro které je velmi složité najít poskytovatele obecně prospěšných prací. Program těmto klientům zajistí místo výkonu alternativního trestu za neustálé podpory terénních pracovníků a zaměří se na rozvoj kompetencí pro vedení řádného života bez konfliktu se zákonem.

V obou případech budou odborní pracovníci projektu využívat techniky a metody práce s klienty pracující s motivací. Využijí case management, motivační rozhovory, lokální síťování poskytovaných sociálních a dalších služeb s ohledem na potřebu komplexní řešení životní situace klienta, nikoli jen samotný výkon trestu. Využití obou nástrojů směřuje (1) k **podpoře klientů vykonat alternativní trest** tak, jak byl uložen soudem, a (2) ke **snížení počtu přeměn alternativního trestu OPP na výkon trestu odnětí svobody**. Zároveň se oba zmíněné způsoby práce s klienty Služby zaměří (3) na **poskytnutí možností k reintegraci do společnosti a řešení situace jejich sociálního vyloučení**. Vyšší počet odpracovaných hodin také přinese větší přínos pro společnost, v jejíž prospěch je trest obecně prospěšných prací vykonáván.

Cílem těchto nástrojů je

- podpořit klienta při výkonu trestu
- pomoci klientovi zvládat rizika spojená s výkonem trestu
- zvýšit počet vykonaných trestů obecně prospěšných prací
- zvýšit počet odpracovaných hodin v rámci trestu

- umožnit prostřednictvím jednoho z nástrojů výkon trestu obecně prospěšných prací i těm klientům, kteří jsou aktuálně neumístitelní z důvodu zdravotního stavu, závislosti, chybějícím pracovním návykům nebo nízké motivaci
- snížit počet nedokončených trestů

3. Zvýšení povědomí o smyslu a účelu trestu obecně prospěšných prací v místě výkonu tohoto trestu

Cílem projektu je **zvýšit povědomí lokálních komunit** o smyslu a přínosnosti trestu obecně prospěšných prací v místě výkonu tohoto trestu. Restorativní justice je postavena na myšlence, že trestný čin primárně narušuje vztahy ve společnosti a na jejich nápravu je nutné se při ukládání trestu zaměřit. V tomto kontextu je možné vnímat trest obecně prospěšných prací jako snahu o odčinění trestného činu takovou formou, která je ve prospěch společnosti, která byla trestným činem narušena.

Cílem projektu je informovat veřejnost v místě výkonu trestu obecně prospěšných prací o smyslu tohoto trestu, o jeho přínosech, funkcích i výsledcích, které přináší. To může podpořit obecně ochotu potenciálních poskytovatelů zapojit se do výkonu trestu obecně prospěšných prací.

1.2. Klíčové aktivity projektu

Všechny aktivity budou probíhat ve 3 soudních krajích – severomoravském, severočeském a jihomoravském soudním kraji. Kraje byly zvoleny na základě vysokého počtu výkonu trestu obecně prospěšných prací, vyššího počtu poskytovatelů a zájmu krajských vedoucích o zapojení do projektu. Aktivity nebudou probíhat ve všech střediscích daných krajů, ale pro účely projektu se vytvoří celkem 5 regionů, zahrnujících jedno až tři střediska, v nichž budou probíhat všechny, nebo jen některé aktivity.

Před zahájením projektu byly zvažovány lokality pro realizaci aktivit projektu na základě několika kritérií: (1) počet výkonu trestu obecně prospěšných prací, počet přeměněných trestů na výkon trestu odnětí svobody, (2) počet poskytovatelů OPP, (3) zájem střediska na realizaci projektu, (4) dostupné prostory pro nové pracovníky, (5) potenciál získat poskytovatele pro realizaci aktivity KA 03.

Vybrány byly tyto regiony pro realizaci uvedených aktivit:

Region	Soudní kraj	KA 01	KA 02	KA 03
Brno	jihomoravský soudní kraj	✓	✓	---
Kroměříž, Přerov, Prostějov	jihomoravský (Kroměříž, Prostějov) a severomoravský soudní kraj (Přerov)	✓	✓	✓
Havířov, Karviná	severomoravský soudní kraj	✓	✓	✓
Chomutov, Teplice, Louny	severočeský soudní kraj	✓	✓	✓
Česká Lípa, Liberec, Jablonec nad Nisou	severočeský soudní kraj	✓	✓	✓

Ve všech uvedených soudních krajích aktivity projektu započaly, nejsou však realizovány všechny aktivity ve všech uvedených regionech. Projektový tým se od počátku zaměřuje na realizaci aktivit např. na dvou střediscích PMS a teprve pokud jim to kapacity dovolí, mohou svou činnost rozšířit také na další středisko PMS. Na to, zda se bude projekt realizovat v dalších střediscích, má vliv poptávka po projektových aktivitách v dalších střediscích PMS či naopak uspokojená, klesající poptávka ve střediscích stávajících. Žádná z projektových aktivit v současnosti není realizována v Lounech a Přerově.

Přehled regionů a v nich realizovaných aktivit přináší následující tabulka, kdy tučně jsou zvýrazněna kmenová pracoviště, ve kterých „sídlí“ projektový tým.

Region	Soudní kraj	KA 01	KA 02	KA 03
Brno	jihomoravský soudní kraj	✓	✓	---
Kroměříž, Prostějov, Přerov	jihomoravský (Kroměříž, Prostějov) a severomoravský soudní kraj (Přerov)	✓	✓	Kroměříž, Prostějov
Havířov, Karviná	severomoravský soudní kraj	✓	✓	✓
Chomutov, Teplice, Louny	severočeský soudní kraj	✓	Teplice	Chomutov

Jablonec nad Nisou , Česká Lípa, Liberec	severočeský soudní kraj	✓	✓	Liberec, Česká Lípa – probíhá; Jablonec nad Nisou – vyhledávání poskytovatel
---	-------------------------	---	---	--

Aktivity projektu rozšiřují škálu odborné práce probačních úředníků. Zejména aktivity spojené s přímou prací s klientem přímo navazují tam, kde probační úředník svou práci končí a přesouvá ji na poskytovatele místa výkonu trestu OPP nebo jiné organizace. Realizace projektu spočívá především v rozšíření nabídky služeb PMS a při zachování individuálního přístupu zajišťuje komplexnější přístup k řešení problematiky výkonu trestu OPP jednotlivých klientů.

Důležitým předpokladem pro zahájení aktivit projektu bylo nastavení pozic projektových pracovníků zejména ve vztahu k činnostem a procesům v rámci PMS. K tomu došlo Příkazem ředitele Probační a mediační služby č. P9/2023 o organizačním zabezpečení projektu a Metodickým pokynem náměstkyně pro probaci a mediaci (MP2/2024) – Spolupráce projektových pracovníků a pracovníků středisek v projektu na podporu výkonu trestu OPP.

1.2.1. KA 01 – Podpora poskytovatelů obecně prospěšných prací a zvýšení povědomí o obecně prospěšných pracích

Doba realizace: 1. 1. 2024 – 31. 12. 2027

Realizace aktivity je postavena na práci tzv. regionálních koordinátorů. V počátečním období se aktivita zaměřuje na **zmapování stavu výkonu trestu OPP v daném regionu**. Toto mapování bude vycházet ze základních statistických údajů a mapování potřeb poskytovatelů OPP daného regionu. Výsledkem budou Analýzy výkonu trestu OPP, které se stanou základem práce regionálních koordinátorů v průběhu projektu. Na základě těchto analýz bude moci každý koordinátor naplánovat efektivní postup své činnosti v daném soudním kraji, jejíž náplní bude podpora stávajících poskytovatelů a vyhledávání nových. Vedle péče o stávající poskytovatele OPP bude mít regionální koordinátor za úkol vyhledávat nové poskytovatele a věnovat jim potřebnou podporu při počáteční fázi spolupráce se Službou při realizaci trestu obecně prospěšných prací. Pro nové i stávající poskytovatele bude určena nabídka vzdělávání v jednotlivých tématech.

Dalším úkolem regionálního koordinátora bude **zvýšovat povědomí o alternativním trestu OPP** v místech jejich výkonu v daném soudním kraji a tématech s tím souvisejících. Nástrojem k této činnosti budou besedy, školení a další vzdělávací akce pro laickou i odbornou veřejnost, místně či regionálně

zaměřená periodika. Před ukončením projektu se koordinátor zaměří na to, aby pracovní postupy realizované v rámci projektu předal metodikům a specialistům na obecně prospěšné práce ve Službě.

Výstupy KA 01

Výstupem aktivity budou dva dokumenty:

- Manuál pro poskytovatele obecně prospěšných prací
- Analýza výkonu obecně prospěšných prací v regionu (pro každý region, celkem 5)

Současný stav realizace aktivity

Od počátku března 2024 započala činnost pěti regionálních koordinátorů – v každém regionu působí jeden koordinátor. Ti byli vybráni na základě předem daných kritérií, přičemž záleželo také na jejich vztahu k regionu, kde budou působit, znalosti místních poměrů a orientaci ve struktuře místních organizací a (sociálních) služeb.

V průběhu měsíců března a dubna 2024 probíhaly **vzdělávací aktivity koordinátorů**, které byly nezbytné pro výkon jejich odborné práce jak s poskytovateli, tak s veřejností. Toto vzdělávání zahrnovalo:

- adaptační kurz (materiály k samostudiu, náslechy, účast na kontrolách výkonu OPP),
- základy probační práce a agenda OPP,
- hodnocení rizik a potřeb se zaměřením na OPP,
- motivační rozhovory,
- sebeobranu,
- mediální školení.

Vzdělávací aktivity byly poměrně intenzivní a probíhaly v prvních dvou měsících po nástupu koordinátorů. Pro hodnocení vzdělávacích aktivit jsme využili jak evaluační dotazníky, které odborní pracovníci vyplňovali po absolvování vzdělávání, tak jsme se na hodnocení vzdělávání doptávali v průběhu evaluačních rozhovorů, konkrétně na relevantnost vzdělávacích aktivit a zda vzdělávání naplnilo potřeby koordinátorů ve vztahu k vykonávané práci. Obecně lze říci, že vzdělávání je hodnoceno velice pozitivně. Každý z koordinátorů má jiné předchozí pracovní zkušenosti, přesto se shodli na tom, že vzdělávání pro ně bylo přínosné, potřebné a dostatečné. Za důležité považujeme také zmínit, že vzdělávání umožnilo propojení pracovníků napříč regiony a projektovými pozicemi a přestože projektoví pracovníci pracují v různých koutech republiky, působí jako jeden pracovní tým a společně

sdílí zkušenosti, jsou ve vzájemném kontaktu. Bližšímu hodnocení vzdělávacích aktivit se věnujeme v kapitole zaměřené na zodpovězení evaluačních otázek.

Jedním z prvních pracovních úkolů koordinátorů bylo zpracování **Analýzy výkonu trestu obecně prospěšných prací v regionech**. Koordinátoři měli k dispozici Metodický pokyn pro Analýzu výkonu trestu obecně prospěšných prací ve vybraných regionech, se kterým byli seznámeni, a dále jim při zpracování analýzy byla poskytována podpora odborné garantky projektu. Koordinátoři považují Metodický pokyn za srozumitelný, zpracování analýz dle manuálu zaručuje jejich srovnatelnost napříč regiony a zároveň umožňuje klást důraz na regionální specifika. Všech pět koordinátorů analýzu již dokončilo. Analýzy mapují počáteční stav výkonu OPP v daném regionu a vyhodnocují potřeby tamních poskytovatelů a středisek PMS. Získaná data mají sloužit koordinátorům pro plánování dalšího postupu při vyhledávání a podpoře poskytovatelů. Analýzy poukázaly na to, jaké poskytovatele je potřeba vyhledávat – potřebná místa výkonu OPP, doba výkonu OPP, pro jaké specifické skupiny klientů apod. Očekávalo se, že v průběhu tvorby analýz budou identifikovány konkrétní potřeby poskytovatelů, které by se zakomponovaly do uceleného, pro ně určeného, odborného vzdělávání. Ukázalo se však, že největší potřeba poskytovatelů vychází ze zátěže, kterou na ně poskytování míst pro výkon OPP klade (např. kontrola, dokumentace, řešení konkrétních potíží s klienty Služby). Koordinátoři jako potřebu identifikovali zejména individuální podporu a pomoc poskytovatelům při řešení nastalých nestandardních situací při výkonu OPP, péči o poskytovatele, poskytování zpětné vazby. Toto zjištění s sebou přináší nutnost přizpůsobení projektové aktivity, kdy namísto přípravy „hromadných“ školení poskytovatelů, bude tato aktivita ponechána zejména v rukou koordinátorů, kteří budou poskytovat individuální podporu jednotlivým poskytovatelům.

Koordinátoři dále započali **vyhledávat poskytovatele** pro speciální program (KA 03) a pro běžný výkon OPP. Ve všech regionech (vyjma Brna, kde speciální program není plánován) byli poskytovatelé nalezeni. Koordinátoři uváděli, že sice poskytovatele pro speciální program stále zajišťují, ale je potřeba k tomu přistupovat s vědomím, že v případě, kdy poskytovatele pro realizaci programu osloví, poskytovatel očekává, že program u něj bude realizován. Oslovování poskytovatelů pro speciální program by tak mělo odpovídat poptávce Služby respektive počtu a struktuře klientů, kteří do programu aktuálně mají být zapojeni. S ohledem na roční období (deštivé počasí) a blížící se zimu, se jako výzva ukazuje vyhledávání poskytovatelů, kteří umožní výkon OPP v interiéru, a to jak pro realizaci speciálního programu, tak pro běžný výkon trestu OPP.

Koordinátoři již začali realizovat v různé míře také **osvětové aktivity**. Oslovují pro spolupráci školy i další subjekty jako obce, neziskové organizace či jejich uskupení. Osvětová činnost probíhá také u potenciálních poskytovatelů míst pro výkon OPP. V současnosti informují veřejnost obecně o práci

a posílání PMS a zaměřují se na téma restorativní justice, OPP a představení projektu. V budoucnu si představují, že v rámci osvětové činnosti budou informovat také o přínosech z realizace projektu. Z rozhovorů s koordinátory vyplynulo, že přemýšlejí nad tím, jaké podoby může osvětová činnost nabývat, a kde všude lze problematiku prezentovat. Tématu je věnována pozornost také na společných poradách projektového týmu.

1.2.2. KA 02 – Terénní podpora klientů vykonávajících trest obecně prospěšných prací

Doba realizace: 1. 1. 2024 – 31. 12. 2027

Klíčová aktivita spočívá v poskytování podpory vybraným klientům Služby při výkonu trestu obecně prospěšných prací, u kterých jsou indikována rizika pro řádný výkon trestu OPP. Posouzení rizikovitosti řádného výkonu trestu provádí probační úředníci na základě metodiky Služby.

Klientům, u kterých budou identifikována rizika, budou terénní pracovníci – mentoři Služby poskytovat podporu a vedení při výkonu trestu. Každodenní péče o takové klienty bude zaměřena na konkrétní rizikové situace, jejichž zvládnutí a předcházení bude součástí podpory ze strany pracovníka Služby. V posledních měsících realizace projektu bude know-how předáno probačním úředníkům.

Výstupy KA 02

- Zpráva o využití mentoringu při výkonu trestu obecně prospěšných prací
- Indikátor 670102 využívání podpořených služeb – 300 osob, se kterými bude pracovat mentor (v každém regionu přibližně 20 klientů ročně). Předpoklad je, že mentor podpoří každého klienta v rozsahu 5–20 hodin přímé práce.

Současný stav realizace aktivity

Aktivita je realizována primárně mentory, kdy v každém regionu působí jeden mentor na dohodu o provedení práce. Činnost mentorů započala od října 2024. Doplnkově mohou mentoring poskytovat také terénní pracovníci, kteří byli v mentoringu proškoleni, a jejichž hlavní pracovní náplní je realizace speciálního programu (KA 3).

Pracovníci, kteří se mentoringu věnují, mají k dispozici Manuál pro výkon mentoringu, který zpracovala garantka projektu. Do října byla aktivita realizována terénními pracovníky. Mentoring v jejich pojetí měl podobu krátkých motivačních intervencí k plnění uloženého trestu obecně prospěšných prací, po domluvě s probačním úředníkem-vedoucím případu, který terénnímu pracovníkovi předal nezbytné informace ke klientovi a jeho situaci. Přestože již bylo několik klientů podpořeno terénními pracovníky, nebyli v indikátoru vykázáni, zejména s ohledem na minimální rozsah podpory.

Pro odlišení činností v rámci KA 2 a KA 3 je důležité zmínit, že v rámci KA 2 budou podporováni klienti, kteří jsou zapojeni do běžného výkonu obecně prospěšných prací (nikoliv speciálního programu) a po jejich zařazení se vyskytly potíže, problematické situace (například pozdní příchody, absence v docházce apod.), které vyžadují podporu a motivaci ze strany mentora.

1.2.3. KA 03 – Program pro podporu výkonu trestu obecně prospěšných prací u klientů se speciálními potřebami

Doba realizace: 1. 1. 2024 – 31. 12. 2027

Hlavní náplní této aktivity bude vytvoření a realizace speciálního programu zaměřeného na výkon trestu obecně prospěšných prací u klientů se speciálními potřebami, kterým byl uložen trest, ale jejich umístění u stávajících poskytovatelů není možné. Cílem takto vytvořeného programu bude vytvořit pro tento typ klientů prostor pro výkon obecně prospěšných prací při asistenci a podpoře speciálně vyškolených terénních pracovníků Služby. Program bude probíhat kontinuálně v předem určených dnech tak, aby do něj mohli být po celý rok dle potřeb Služby zařazováni klienti. Služba ve spolupráci s konkrétním poskytovatelem zajistí místo pro výkon obecně prospěšných prací a průběžnou podporu ze strany terénních pracovníků Služby.

Výstupy KA 03

- Metodika programu pro výkon obecně prospěšných prací - pro klienty se speciálními potřebami.
- Počet podpořených osob v programu pro výkon obecně prospěšných prací u klientů se speciálními potřebami. Stanoven indikátor 120 klientů s vyšší než bagatelní podporou (40 hodin).

Současný stav realizace aktivity

Ve spolupráci odborné garantky projektu, metodického oddělení, projektového oddělení a náměstkyně ředitelky Služby pro probaci a mediaci byly ve sledovaném období připraveny metodické podklady nezbytné pro realizaci aktivity (např. Manuál speciálního programu, Závěrečná zpráva klienta z realizace speciálního programu, Požadavek na místo výkonu Speciálního programu – dokument doplňující smlouvu s poskytovatelem místa pro výkon obecně prospěšných prací apod.).

Na realizaci KA 03 se podílejí koordinátoři a terénní pracovníci, kteří nastoupili do pracovního poměru od března 2024. Koordinátoři vyhledávají poskytovatele speciálního programu, terénní pracovníci poskytují intenzivní podporu při výkonu trestu OPP, jsou s klientem přítomni na pracovišti, poskytují motivaci a podporu.

V průběhu měsíců března a dubna 2024 absolvovali terénní pracovníci řadu školení, která vyjma základních školení (BOZP, služební vozidla apod.) zahrnovala tato témata:

- adaptační kurz (materiály k samostudiu, náslechy, účast na kontrolách výkonu OPP),
- základy probační práce a agenda OPP,
- hodnocení rizik a potřeb se zaměřením na OPP,
- motivační rozhovory,
- sebeobranu,
- školení k testování na přítomnost OPL a alkoholu v těle.

Terénní pracovníci byli seznámeni s Manuálem ke speciálnímu programu a se všemi relevantními postupy pro jeho realizaci. Byl nastaven způsob komunikace odborného týmu a managementu projektu, včetně odborné garantky ke sdílení zkušeností z pilotního poskytování programu a k řešení organizačních a administrativních otázek. Každý pátek se konají společné online porady, kdy dochází ke sdílení zkušeností z realizace programu, které jsou hodnoceny jako důležité a přínosné. Zároveň byla nastavována spolupráce terénních pracovníků a probačních úředníků, zejména k vytipovávání vhodných kandidátů na zařazení do programu.

Koordinátoři v rámci projektu vyhledávají vhodné poskytovatele míst pro realizaci speciálního programu. Ve všech čtyřech regionech, kde je program poskytován, byl nalezen poskytovatel/é OPP. Jak už bylo dříve zmíněno, vnímají koordinátoři jako potřebné vyhledávat poskytovatele speciálního programu zejména v závislosti na počtu a potřebách klientů, kteří jsou pro zařazení do programu vhodní. S ochlazujícím se a deštivým počasím se jako potřebné ukazuje vyhledávat zaměstnavatele, který umožní realizace programu ve vnitřních prostorách zejm. v nepříznivém počasí.

Předpoklad práce terénních pracovníků byl takový, že v rámci pracovního týdne budou 2 dny pracovat s klienty u jednoho poskytovatele, 2 dny pracovat u dalšího poskytovatele a 1 den vyřizovat administrativu. V některých regionech je tento „model“ práce realizován, ale zkoušejí se i přístupy jiné, kdy terénní pracovníci pracují zvláště s jinými klienty u jiných poskytovatelů.

Poskytování speciálního programu bylo přerušeno v regionu Jablonec nad Nisou, Liberec, Česká Lípa z důvodu ukončení pracovního poměru terénních pracovníků. V současnosti již byli vybráni noví pracovníci tak, aby aktivita mohla pokračovat.

Manuál ke speciálnímu programu bude upravován v závislosti na zjištěních z praxe tak, aby byl realizovatelný v co nejširší míře, ale zároveň zachovával určitá pravidla pro zařazení do programu. Koordinátoři v rámci rozhovorů zmiňovali, že již nyní jsou některé parametry programu pro některé

klienty nesplnitelné, resp. příliš přísné (např. konkrétně byl uveden minimální počet odpracovaných hodin v týdnu). Tato témata jsou intenzivně diskutována odborným týmem projektu s manažerem a odbornou garantkou projektu.

Počet zařazených klientů do speciálního programu v prvním monitorovacím období projektu je v jednotlivých regionech následující:

Region	Celkový počet zařazených klientů	Počet klientů s vyšší než bagatelní podporou (nad 40 hod)
Chomutov, Louny, Teplice	4	3
Jablonec n. N., Liberec, Česká Lípa	5	1
Havířov	4	0
Kroměříž, Prostějov, Přerov	5	2
Celkem	18	6

1.2.4. KA 04 – Evaluace projektu

Doba realizace: 15. 10. 2024 – 31. 12. 2027

Evaluace projektu bude provedena externím subjektem, kterému bude provedení evaluace projektu zadáno na základě veřejné zakázky. Evaluace projektu se zaměří zejména na následující oblasti:

- Zhodnocení zavedených opatření ke snížení rizik při výkonu trestu a zhodnocení opatření ke zvýšení efektivity výkonu trestu
- Zhodnocení opatření pro podporu poskytovatelů míst pro výkon trestu s ohledem na vývoj počtu poskytovatelů míst pro výkon obecně prospěšných prací nebo jejich struktury
- Počet vykonaných a nevykonaných trestů obecně prospěšných prací ve vybraných soudních krajích a regionech, ve kterých budeme působit.

Veřejná zakázka pro realizaci evaluace projektu bude provedena tak, aby v rámci prvních 9 měsíců realizace projektu byl znám externí subjekt, který evaluaci provede, a mohl začít s přípravou vstupní evaluační zprávy. Výstupy evaluace projektu budou tři evaluační zprávy.

Výstupy KA 04

Výstupy evaluace projektu budou tři evaluační zprávy:

- Vstupní zpráva se v obecné rovině zaměří na popis harmonogramu realizace evaluace, cíle projektu, zvolenou metodologii evaluace, ukazatele dopadů projektu, zdroje pro evaluaci a analýzu relevantních dokumentů.
- Průběžná zpráva bude komentovat dosavadní sběr a analýzu dat, dílčí výsledky provedených šetření a případná doporučení k optimalizaci realizace projektu – bude k dispozici přibližně ve 2/3 projektu.
- V závěrečné evaluační zprávě budou obsažena veškerá evaluační zjištění a jejich interpretace, doporučení, popis metodologie evaluace a manažerské shrnutí – bude k dispozici po ukončení projektu

Současný stav realizace aktivity

V prvním monitorovacím období byla vyhotovena Výzva k podání nabídek a zadávací podmínky veřejné zakázky malého rozsahu na vybrání dodavatele evaluace projektu. Dle pokynů byl dokument výzvy konzultován se zprostředkovatelem dotace. Dle jeho připomínek byl dokument upraven a následně rozposlán potenciálním dodavatelům evaluace: společnosti SocioFactor s.r.o., Institutu pro kriminologii a sociální prevenci, Asociaci organizací v oblasti vězeňství a České evaluační společnosti. Aktuálně společnost SocioFactor zažádala o vyjasnění některých částí výzvy, které jí bylo poskytnuto. IKSP zaslalo odpověď ohledně nezapojení se do VZ. Česká evaluační společnost informovala o rozposlání Výzvy svým členům.

Veřejnou zakázku vysoutěžila společnost SocioFactor s.r.o. Smlouva o zpracování externí evaluace byla podepsána dne 11. 10. 2024 a zveřejněna v registru smluv dne 15. 10. 2024.

V rámci evaluace byl realizován rozhovor s realizačním týmem projektu – manažerem a odbornou garantkou projektu a rozhovory s odbornými pracovníky projektu napříč regiony (5 rozhovorů s koordinátory a 4 rozhovory s 5 terénními pracovníky). Na základě analýzy relevantních dokumentů a uvedených rozhovorů byla zpracována Vstupní evaluační zpráva.

1.3. Cílové skupiny projektu

V rámci projektu byly vymezeny tři cílové skupiny, na které se realizované aktivity zaměřují.

- **Poskytovatelé a zadavatelé sociálních služeb, služeb pro rodiny a děti a dalších služeb na podporu sociálního začleňování**

V rámci projektu se jedná o poskytovatele míst pro výkon obecně prospěšných prací a jejich zaměstnance, kteří se v rámci své pracovní náplně věnují agendě obecně prospěšných prací a administraci poskytování pracovních míst pro výkon tohoto trestu.

- **Osoby sociálně vyloučené a osoby sociálním vyloučením ohrožené**

Pachatelé trestných činů s uloženým trestem obecně prospěšných prací, u nichž na základě posouzení rizik předpokládáme vyšší pravděpodobnost nevykonání trestu a jeho proměnu v nepodmíněný trest odnětí svobody. Část zapojených klientů Služby do aktivit projektu zřejmě bude splňovat také kritéria cílové skupiny osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách.

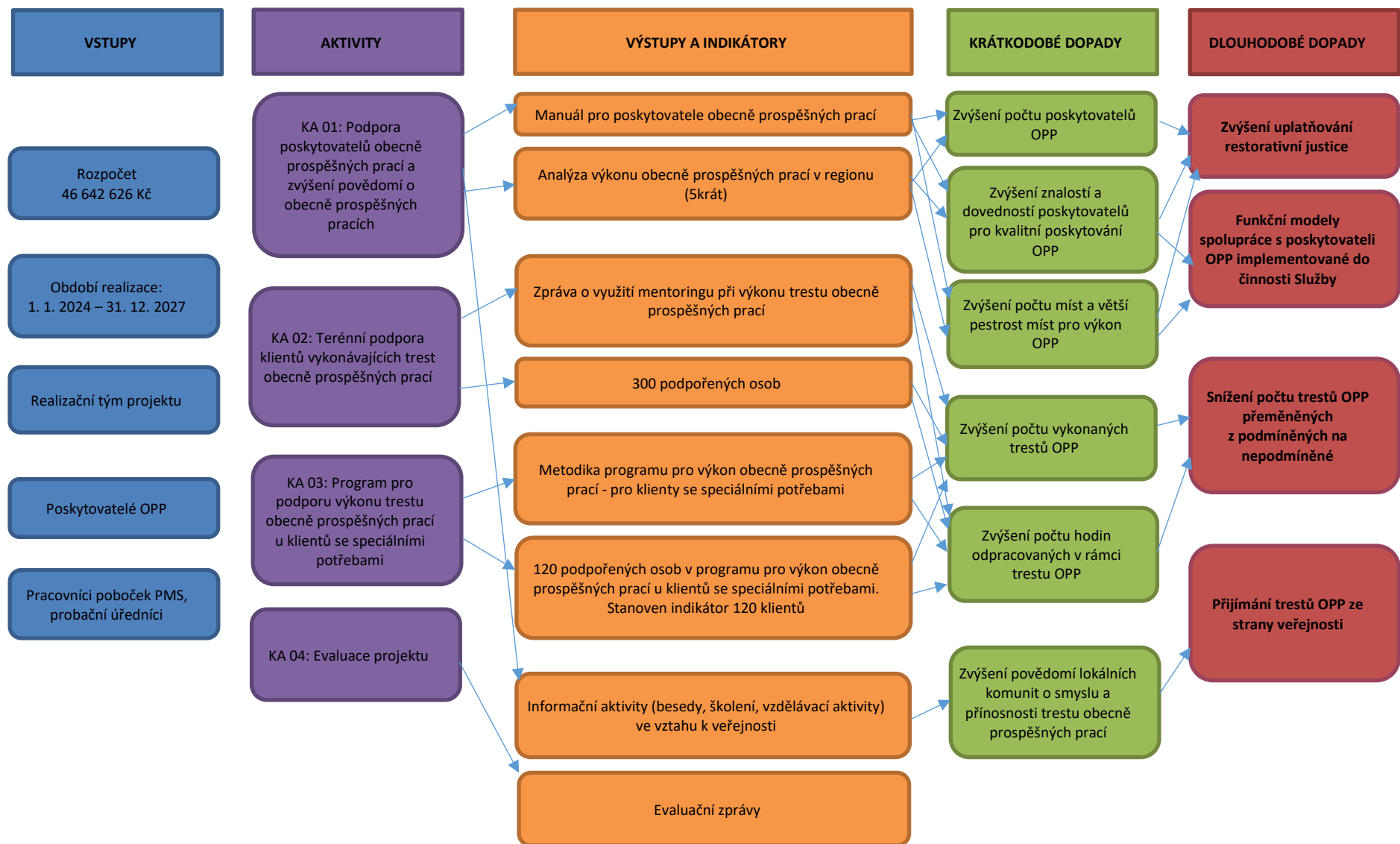
- **Veřejnost**

Místní komunita v lokalitách, ve kterých bude výkon trestu odnětí svobody vykonáván ve spolupráci s terénními pracovníky projektu.

2. Logický model projektu

Na základě studia relevantních dokumentů (zejména projektové žádosti a dalších projektových podkladů) a komunikaci se zástupci realizačního týmu projektu jsme vytvořili schéma logického modelu projektu. Součástí modelu jsou vstupy projektu, jeho aktivity, výstupy, krátkodobé dopady a dlouhodobé dopady. Logický model je navržen tak, aby reflektoval logickou provázanost všech činností projektu a zachytil vztahy mezi nimi. Klíčovými aktivitami, které mají zásadní význam ve vztahu k výstupům projektu, jsou zejména KA 01, 02 a 03.

Obrázek 1: Schéma logického modelu projektu Na správnou cestu II

3. Charakteristika implementující organizace

Probační a mediační služba je státní organizace, která dle zákona 257/2000 Sb. o Probační a mediační službě zajišťuje kontrolu výkonu trestů nespojených s odnětím svobody, připravuje podklady pro jejich ukládání a nabízí možnost jednání mezi pachatelem a obětí o urovnání následků trestného činu. Probační a mediační služba usiluje o zprostředkování účinného a společensky prospěšného řešení konfliktů spojených s trestnou činností a současně organizuje a zajišťuje efektivní a důstojný výkon alternativních trestů a opatření s důrazem na zájmy poškozených, ochranu komunity a prevenci kriminality. Probační a mediační služba představuje instituci na poli trestní politiky, která vychází ze součinnosti dvou profesí – sociální práce a práva, zejména trestního. Vyváženým propojením obou se vytváří nová multidisciplinární profese v systému trestní justice.

Cíle činnosti PMS

- **Integrace pachatele** – Probační a mediační služba usiluje o začlenění obviněného resp. pachatele do života společnosti bez dalšího porušování zákonů. Integrace je proces, který směřuje k obnovení respektu obviněného k právnímu stavu společnosti, jeho uplatnění a seberealizaci.
- **Participace poškozeného** – Probační a mediační služba se snaží o zapojení poškozeného do „procesu“ vlastního odškodnění, o obnovení jeho pocitu bezpečí, integrity a důvěry ve spravedlnost.
- **Ochrana společnosti** – Probační a mediační služba přispívá k ochraně společnosti účinným řešením konfliktních a rizikových stavů spojených s trestním řízením a efektivním zajištěním realizace uložených alternativních trestů a opatření.

4. Specifikace výzkumných metod evaluace a datových zdrojů

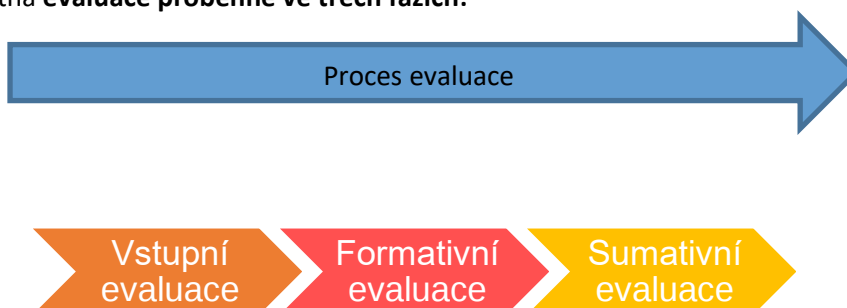
4.1. Cíl evaluace

Cílem evaluace je zhodnotit nastavované procesy a výstupy u projektu s ohledem na vytyčené cíle a podpořit úspěšné řízení projektu (např. identifikace dalších možných rizik, úspěšnost v naplňování cílů projektu aj.). Cílem je taktéž zadavateli (zastoupeného především projektovým manažerem a odborným garantem) a realizátorům jednotlivých klíčových aktivit poskytovat zpětnou vazbu a včasné doporučení na úpravy procesů a postupů s ohledem na stanovené cíle projektu, a také vyhodnotit plnění cílů a výsledky projektu.

4.2. Metodologie evaluace

Evaluace bude vycházet z obecného rámce – ze základního schématu **systémového pohledu na sociální program**, jak jej zformuloval evaluátor Chen (2005). S tímto rámcem máme dobré zkušenosti a již jsme ho několikrát využili v rámci evaluací různých programů a služeb. V systémovém pojetí totiž musí sociální program vykazovat dvě funkce, chce-li uspět. Z vnitřního pohledu musí zajistit transformaci vstupů do žádoucích výstupů. Z vnějšího pohledu potřebuje program být trvale v interakci s jeho okolním prostředím s cílem získat zdroje a podporu potřebnou pro jeho přežití (trvalé udržení programu). Programy či projekty jsou otevřené, a to právě proto, že jsou ovlivňovány jejich prostředím. Toto platí v sociální oblasti dvojnásobně. Osudy projektu či intervence ovlivňuje řada faktorů. V rámci evaluace budeme sledovat pět klíčových komponent, které mají být v evaluaci sledovány: vstup (input), transformace (transformation), výstup (output), zpětná vazba (feedback) a prostředí (environment).

Samotná **evaluace proběhne ve třech fázích:**

Formativní evaluace

Účelem formativní části evaluace bude poskytnout zpětnou vazbu projektu a jeho realizačnímu týmu. Důraz budeme klást na ověření, zda skutečný průběh realizace odpovídá plánovanému nastavení projektu, zda jsou vytvářeny všechny výstupy, a dále zhodnotíme způsob provádění projektových aktivit. Evaluaci budeme provádět tak, že budeme systematicky sbírat data o designu projektu a jeho implementaci. V tomto momentu vyjdeme ze zkušeností plánovačů programu, realizátorů a participantů na projektu (např. podpořené osoby, poskytovatelé). Formativní evaluace slouží ke zlepšení projektu tím, že se zkoumá fungování programu, kvality implementace a organizační kontext. V rámci této fáze nelze vyhodnocovat dopady v jejich plné šíři, což je dáno tím, že je projekt teprve realizován.

Obecné cíle formativní evaluace budou následující:

- a) Zjišťovat efektivitu programu (projektu) – tzv. transformaci, tj. do jaké míry se daří vstupy převést do žádoucích výsledků, které jsou vymezeny jako žádoucí cíle projektu a aktivit.
- b) Zjišťovat relevanci poskytovaných aktivit. Relevancí aktivit se míní jejich schopnost reagovat na potřeby, které byly identifikovány v rámci přípravy projektu.
- c) Zjišťovat, jak program interaguje s vnějším prostředím.
- d) Reflektovat, jak se daří program (projekt) implementovat.
- e) Věnovat se inovativním částem projektu. Sledovat průběh aktivit a to ve vztahu k prostředí, v němž jsou služby poskytovány.
- f) Poskytovat zpětnou vazbu a komunikovat se zástupci realizačního týmu a dalšími aktéry. Předávat jim informace z formativní evaluace a maximálně je podporovat při jejich aktivitách a to v atmosféře důvěry a spolupráce. Systematickým sběrem informací a jejich vyhodnocováním přispět ke zlepšení efektivit a celkovému úspěchu projektu.

Sumativní evaluace

Sumativní evaluace si klade za cíl zhodnotit dopady realizace projektu, zejména dopady poskytnutých intervencí na uživatele služeb a řešení jejich nepříznivé životní situace, a to ve vazbě na vynaložené finanční prostředky. Evaluaci budeme především orientovat na hodnocení dopadů (impaktů) projektu, aby mohlo dojít k jeho celkovému vyhodnocení. A taktéž budeme v rámci sumativní evaluace posuzovat dopady (outcomes) projektu jako celku. Dopadem rozumíme celkový účinek na účastníky projektu: poskytovatele míst výkonu OPP, osoby odsouzené k výkonu OPP apod. Sumativní evaluace je vedle evaluace formativní základním typem evaluačního výzkumu. Teprve pokud vyhodnotíme dopady, poté jsme schopni určit tzv. celkovou užitečnost projektu, o což nám jde.

U sumativní evaluace je primárním zájmem determinovat celkový dopad (impact) programu. Závěrem je doporučující aspekt, tedy zdali by program měl nebo neměl pokračovat nebo být dále podpořen či modifikován. Sumativní evaluace bude zaměřena na závěr (conclusion-oriented), slouží k celkovému posouzení efektů programu. Evaluace dopadu sleduje dosažení projektových cílů. Pokud jich dosaženo nebylo, dá odpověď, zda tomu bylo, protože byl projekt špatně navržen a designován nebo zda selhala realizace projektu a implementace byla slabá. Evaluace dopadu ukazuje, zdali program uspěl nebo selhal.

Etika evaluace

Evaluace se bude potýkat s řadou etických otázek. Především se jedná o otázku ochrany soukromí, zajištění anonymity a dobrovolnosti. Při řešení dilemat budeme postupovat následovně:

- Evaluátoři budou nastalá dilemata pojmenovávat (označovat).
- Dilemata budou diskutována v rámci týmových porad a probírána v rámci mentoringu výzkumných aktivit.
- Názor evaluačního týmu bude v případě potřeby deklarován vůči objednateli.
- Dilemata a zaujaté postoje budou součástí evaluačních zpráv, budou reflektována.
- Etické momenty budeme řešit v rámci etického kodexu AAA (Principles of Professional Responsibility), k němuž jsme se díky našemu aktivnímu členství přihlásili. Kodex obsahuje klíčové principy, které respektujeme a řídíme se jimi. K dispozici jsou i další etické kodexy evaluátorů, v nichž lze nalézt oporu (např. Etický kodex evaluátora; ČES, 2011).

4.3. Specifikace výzkumných metod evaluace a datových zdrojů

Sběr dat bude probíhat s využitím těchto výzkumných metod a technik:

Sekundární analýza dat

Bude provedena důkladná vstupní rešerše založená na relevantní odborné literatuře a dalších teoretických podkladech; obsahová analýza; aj. Při desk research (sekundární analýze dat) budou využívány například: projektová dokumentace, monitorovací zprávy, zápisy z porad projektového týmu, relevantní odborná literatura, statistická data získaná od zadavatele, evaluační dotazníky zadavatele (např. ke vzdělávacím aktivitám), záznamy o průběhu programu apod., pokud jimi disponuje.

Individuální rozhovory (nejčastěji polostrukturované)

Pomocí individuálních rozhovorů budou výzkumníci zjišťovat takové informace, díky kterým budou moci následně projekt zhodnotit. Individuální rozhovory budou realizovány se: zástupci projektového realizačního týmu (manažerem projektu, odborným garantem projektu, pracovníky projektu v regionech, probačními úředníky apod.), uživateli projektu (pouze za předpokladu kooperace s realizátorem projektu), dalšími relevantními aktéry např. poskytovateli OPP, probačními pracovníky aj.

Dotazníkové šetření

Budeme využívat online formu dotazníků, která je uživatelsky přívětivější. V případě potřeby využijeme papírovou formu dotazníků, popřípadě využijeme data z dotazníkových šetření, která byla realizována realizátorem. Data vyhodnotíme pomocí statistického programu SPSS (Statistical Package for the Social Sciences).

Případové studie

Případová studie je detailní studium jednoho či několika málo případů za účelem evaluace a porozumění procesům a dopadům. Případové studie navrhujeme zpracovat v případě klientů vykonávajících trest obecně prospěšných prací.

5. Evaluační matice

Vstupní evaluační zpráva

Evaluační otázky	Použité výzkumné techniky a postup
1. Do jaké míry byl projekt navržen tak, aby přinášel očekávané dopady?	KLÍČOVÝ INDIKÁTOR: Vnitřní logika projektu METODA/TECHNIKA: Desk research, hloubkové polostrukturované rozhovory PARTICIPANTI/RESPONDENTI: Členové realizačního týmu REALIZACE: Analyzujeme dostupnou projektovou dokumentaci a provedeme rozhovory s vybranými členy projektového týmu
2. Jsou cíle projektu vhodně nastaveny?	KLÍČOVÝ INDIKÁTOR: Relevance projektu METODA/TECHNIKA: Desk research, hloubkové polostrukturované rozhovory PARTICIPANTI/RESPONDENTI: Členové realizačního týmu REALIZACE: Analyzujeme dostupnou projektovou dokumentaci a provedeme rozhovory s vybranými členy projektového týmu
3. Jsou konkrétní aktivity vhodně nastaveny s ohledem na cíle projektu?	KLÍČOVÝ INDIKÁTOR: Vnitřní logika projektu – provázanost aktivit a cílů METODA/TECHNIKA: Desk research, hloubkové polostrukturované rozhovory PARTICIPANTI/RESPONDENTI: Členové realizačního týmu REALIZACE: Analyzujeme dostupnou projektovou dokumentaci a provedeme rozhovory s vybranými členy projektového týmu
4. Má odborný tým projektu vnitřní kapacity a vybavenost pro splnění cílů projektu?	KLÍČOVÝ INDIKÁTOR: Kvalita vstupů pro naplnění cílů projektu METODA/TECHNIKA: Polostrukturované rozhovory PARTICIPANTI/RESPONDENTI: Členové realizačního týmu, odborní pracovníci projektu REALIZACE: Analyzujeme dostupnou projektovou dokumentaci a provedeme rozhovory s vybranými členy projektového týmu
5. Byl úvodní vzdělávací plán pro odborné pracovníky projektu nastaven tak, aby mu umožňoval dosažení cílů projektu?	KLÍČOVÝ INDIKÁTOR: Kvalita a obsah úvodních vzdělávacích aktivit METODA/TECHNIKA: Analýza evaluačních dotazníků vzdělávacích aktivit (pokud jsou k dispozici), polostrukturované rozhovory PARTICIPANTI/RESPONDENTI: Členové realizačního týmu, odborní pracovníci projektu REALIZACE: Analyzujeme výstupy z evaluačních dotazníků (pokud jsou k dispozici). Vybraní projektoví pracovníci a odborní pracovníci budou osloveni v rámci realizace rozhovorů

Průběžná evaluační zpráva

Evaluační otázky	Použité výzkumné techniky a postup
1. Jak se daří naplňovat cíle projektu v jednotlivých regionech?	KLÍČOVÝ INDIKÁTOR: Úspěšnost naplnění cílů a indikátorů METODA/TECHNIKA: Desk research, hloubkové polostrukturované rozhovory, sekundární zpracování naplňování ukazatelů PARTICIPANTI/RESPONDENTI: Členové realizačního týmu, včetně pracovníků v regionech REALIZACE: Analyzujeme dostupnou projektovou dokumentaci, provedeme kvantifikaci výstupů s ohledem na dokumentaci, provedeme rozhovory s vybranými členy projektového týmu
2. Jak se v dosavadní realizaci projektu podařilo nastavit spolupráci s partnery z justice, neziskového sektoru, poskytovateli a dalšími relevantními partnery?	KLÍČOVÝ INDIKÁTOR: Spolupráce s partnery – justice, NNO, případně další partneri METODA/TECHNIKA: Hloubkové polostrukturované rozhovory PARTICIPANTI/RESPONDENTI: Členové realizačního týmu, zástupci partnerů REALIZACE: S vybranými zástupci partnerů a členy realizačního týmu budou provedeny rozhovory
3. Jak se začlenili nová praxe a nový odborný tým do práce Služby?	KLÍČOVÝ INDIKÁTOR: Začlenění nové praxe a odborného týmu do práce Služby METODA/TECHNIKA: Hloubkové polostrukturované rozhovory PARTICIPANTI/RESPONDENTI: Členové realizačního týmu, včetně odborných pracovníků, probační pracovníci REALIZACE: S vybranými zástupci probačních pracovníků a členy realizačního týmu budou provedeny rozhovory
4. Do jaké míry lze hovořit o personální stabilitě odborného týmu projektu?	KLÍČOVÝ INDIKÁTOR: Stabilita odborného týmu METODA/TECHNIKA: Desk research, polostrukturované rozhovory PARTICIPANTI/RESPONDENTI: Členové realizačního týmu, včetně odborných pracovníků REALIZACE: Provedeme analýzu fluktuace pracovníků na odborných pozicích, provedeme rozhovory s členy realizačního týmu mj. k zjištění faktorů ovlivňujících fluktuaci
5. Jak se projektovému týmu daří flexibilně reagovat na úpravu postupů tam, kde si to vyžadují okolnosti pro plnění cílů projektu?	KLÍČOVÝ INDIKÁTOR: Flexibilita postupů vedoucí k naplnění cílů METODA/TECHNIKA: Polostrukturované rozhovory PARTICIPANTI/RESPONDENTI: Členové realizačního týmu, včetně odborných pracovníků projektu, případně probační pracovníci REALIZACE: Provedeme rozhovory s členy realizačního týmu, případně probačními úředníky k zjištění potřeby úpravy postupů

Závěrečná evaluační zpráva

Evaluační otázky	Použité výzkumné techniky a postup
1. Do jaké míry byly naplněny stanovené cíle a konkrétní aktivity projektu?	KLÍČOVÝ INDIKÁTOR: Úspěšnost naplnění cílů a indikátorů METODA/TECHNIKA: Desk research, hloubkové polostrukturované rozhovory, sekundární zpracování naplňování ukazatelů PARTICIPANTI/RESPONDENTI: Členové realizačního týmu REALIZACE: Analyzujeme dostupnou projektovou dokumentaci, provedeme kvantifikaci výstupů s ohledem na dokumentaci, provedeme rozhovory s vybranými členy projektového týmu
2. Jaké překážky bylo nutné v realizaci projektu překonat?	KLÍČOVÝ INDIKÁTOR: V průběhu realizace projektu se vyskytly konkrétní překážky na straně zapojených subjektů, schopnost reagovat na překážky METODA/TECHNIKA: Desk research, hloubkové polostrukturované rozhovory PARTICIPANTI/RESPONDENTI: Členové realizačního týmu, vybraní partneři REALIZACE: Analyzujeme dostupnou projektovou dokumentaci a provedeme rozhovory s vybranými členy projektového týmu, vybranými partnery v regionech
3. Jaké faktory vedly k úspěšné realizaci projektu?	KLÍČOVÝ INDIKÁTOR: Příčiny úspěšné realizace projektu METODA/TECHNIKA: Desk research, hloubkové polostrukturované rozhovory, případové studie PARTICIPANTI/RESPONDENTI: Členové realizačního týmu, partneři, probační pracovníci REALIZACE: Analyzujeme dostupnou projektovou dokumentaci a provedeme rozhovory s vybranými členy projektového týmu, probačními pracovníky a partnery projektu
4. Jsou vzniklé výstupy projektu využitelné v praxi?	KLÍČOVÝ INDIKÁTOR: Kvalita výstupů, praktičnost výstupů METODA/TECHNIKA: Hloubkové polostrukturované rozhovory PARTICIPANTI/RESPONDENTI: Uživatelé projektu (probační pracovníci), realizační tým projektu REALIZACE: Uživatelé projektu budou osloveni v rámci v rámci realizace rozhovorů
5. Je systém přesunu know-how od odborného týmu projektu k probačním úředníkům nastaven tak, aby mohlo být nadále využíváno v probační praxi?	KLÍČOVÝ INDIKÁTOR: Kvalita výstupů, praktičnost výstupů METODA/TECHNIKA: Hloubkové polostrukturované rozhovory PARTICIPANTI/RESPONDENTI: Realizační tým projektu, uživatelé projektu (probační pracovníci) REALIZACE: Uživatelé projektu a realizační tým projektu budou osloveni v rámci realizace rozhovorů
6. Které aktivity byly nejdůležitější? Které by se mohly vynechat či udělat jinak?	KLÍČOVÝ INDIKÁTOR: Relevance jednotlivých klíčových aktivit METODA/TECHNIKA: Hloubkové polostrukturované rozhovory PARTICIPANTI/RESPONDENTI: Členové realizačního týmu

	REALIZACE: Provedeme rozhovory s vybranými členy projektového týmu
7. Jakou roli hrál mentoring v celkové podpoře výkonu trestu OPP?	KLÍČOVÝ INDIKÁTOR: Relevance jednotlivých klíčových aktivit METODA/TECHNIKA: Hlubkové polostrukturované rozhovory PARTICIPANTI/RESPONDENTI: Členové realizačního týmu REALIZACE: Provedeme rozhovory s vybranými členy projektového týmu
8. Jak klienti Speciálního programu hodnotí daný projekt a poskytnutou podporu ze strany terénních pracovníků a/nebo mentorů?	KLÍČOVÝ INDIKÁTOR: Spokojenost klientů Speciálního programu s poskytnutou podporou, nedostatky v poskytnuté podpoře, spokojenost s činností terénních pracovníků, mentorů. METODA/TECHNIKA: Sekundární analýza dat (anonymizované zprávy o průběhu programu, závěrečné zhodnocení zapojení do projektu apod.), hloubkové polostrukturované rozhovory, případová studie – v závislosti na možnostech. PARTICIPANTI/RESPONDENTI: Klienti speciálního programu REALIZACE: Zpracujeme sekundární data poskytnutá zadavatelem. S vybraným vzorkem klientů, kteří budou ochotni se účastnit evaluace a hovořit s evaluátorem, budou provedeny rozhovory – v závislosti na možnostech.
9. Jaká je úspěšnost vykonání trestu OPP u klientů, kteří prošli klíčovou aktivitou 2 a 3?	KLÍČOVÝ INDIKÁTOR: Úspěšnost výkonu OPP METODA/TECHNIKA: Desk research PARTICIPANTI/RESPONDENTI: Členové realizačního týmu, statistická data k realizovaným aktivitám REALIZACE: Zpracujeme statistická data k realizovaným aktivitám 2 a 3
10. Jak hodnotí přínos projektu poskytovatelé OPP, kteří prošli klíčovou aktivitou 1?	KLÍČOVÝ INDIKÁTOR: Spokojenost poskytovatelů OPP s podporou poskytnutou v rámci projektu METODA/TECHNIKA: Hlubkové polostrukturované rozhovory, případně dotazníkové šetření (v závislosti na počtu zapojených poskytovatelů, upřesněno bude po dohodě se zadavatelem) PARTICIPANTI/RESPONDENTI: Poskytovatelé OPP REALIZACE: S vybraným vzorkem poskytovatelů OPP, kteří budou ochotni se účastnit evaluace a hovořit s evaluátorem, budou provedeny rozhovory. Případně poskytovatelé OPP, kteří využili anebo využívají relevantní podporu, budou osloveni v rámci dotazníkového šetření, bude upřesněno po dohodě se zadavatelem.
11. Jaký je postoj Orgánů činných v trestním řízení na ukládání a vykonatelnost trestu OPP u odsouzených obecně a u odsouzených se specifickými potřebami (s vyšším rizikem selhání)?	KLÍČOVÝ INDIKÁTOR: Postoj Orgánů činných v trestním řízení na ukládání a vykonatelnost trestu OPP METODA/TECHNIKA: Hlubkové polostrukturované rozhovory PARTICIPANTI/RESPONDENTI: Realizační tým projektu, probační pracovníci, zástupci OČTŘ REALIZACE: S vybraným vzorkem zástupců OČTŘ, kteří budou ochotni se účastnit evaluace a hovořit s evaluátorem, budou

	provedeny rozhovory. Na vnímaný postoj OČTŘ se budeme dotazovat také realizačního týmu projektu a probačních pracovníků.
12. Jak hodnotí aktivity projektu probační pracovníci, kteří do nich byli zapojeni?	KLÍČOVÝ INDIKÁTOR: Hodnocení aktivit projektu METODA/TECHNIKA: Hlubkové polostrukturované rozhovory PARTICIPANTI/RESPONDENTI: Probační pracovníci REALIZACE: Provedeme rozhovory s vybranými probačními pracovníky
13. Jakým způsobem se podařilo realizovat osvětu směrem k veřejnosti? Jak veřejnost hodnotí aktivity projektu?	KLÍČOVÝ INDIKÁTOR: Hodnocení aktivit projektu METODA/TECHNIKA: Desk research, polostrukturované rozhovory PARTICIPANTI/RESPONDENTI: Realizační tým projektu, lokální komunity (veřejnost) REALIZACE: Provedeme desk research a rozhovory s realizačním týmem projektu k zjištění aktivit zajišťujících osvětu, provedeme polostrukturované rozhovory na úrovni lokálních komunit (veřejnosti)

6. Analýza rizik evaluace

Riziko	Pravděpodobnost výskytu	Významnost rizika	Návrh na eliminaci rizika
Zpoždění zahájení realizace zakázky, plnění termínů	Nízká	Méně závažné	Rozšíření realizačního týmu o další pracovníky, kteří splňují kvalifikační požadavky objednatele – naše firma disponuje kvalifikovanými pracovníky, které v případě potřeby může uvolnit na realizaci této zakázky.
V rámci realizace zakázky se nepodaří oslovit komunikační partnery	Nízká	Velmi závažné	Poskytnutí přesných informací komunikačním partnerům, jak budou výsledky evaluace dále využity. Podpoření vhodné motivace cílové skupiny. Nabídnutí časové flexibility při domlouvání kontaktů. Spolupráce s objednatelem.
Nemožnost zpracovat získaná data včas	Nízká	Méně závažné	Uzpůsobení harmonogramu - analýza bude prováděna průběžně.
Působení proměn lidí na pozicích	Střední	Středně závažné	Dlouhotrvající projekt může provázet proměna lidí na pozicích, proto je potřeba nastavit mechanismy a plán tak, aby eliminoval dopady možných změn.

Vzhledem k potenciálním rizikům je nutné nastavit i kontrolní mechanismy, které povedou ke snížení jejich pravděpodobnosti. Jedním z těchto mechanismů je zavedení pravidelných porad realizačního týmu dodavatele, při kterých budou permanentně předávána jednotlivá data a informace z terénu a budou vyhodnocovány případné komplikace. Důležitým faktorem je taktéž využití zkušeností jednotlivých pracovníků realizačního týmu dodavatele z proběhlých evaluací. V neposlední řadě je velmi důležité průběžné vyhodnocování a zapracovávání připomínek a podnětů zadavatele na základě prezentování dosavadních výsledků evaluačního procesu.

7. Harmonogram evaluace

Plnění	Termíny kroků plnění
Zahájení plnění	Po podepsání smlouvy oběma stranami a zveřejnění v rejstříku smluv
Desk research projektové dokumentace, odborné literatury a dalších teoretických podkladů	Před odevzdáním Vstupní evaluační zprávy
Realizace vstupního rozhovoru s manažerem projektu, realizačním týmem projektu	Před odevzdáním Vstupní evaluační zprávy
Analýza evaluačních dotazníků vzdělávacích aktivit (pokud jsou k dispozici), polostrukturované rozhovory s odbornými pracovníky ke vzdělávacím aktivitám	Před odevzdáním Vstupní evaluační zprávy
Předání Vstupní evaluační zprávy	31. 10. 2024
Hlubkové polostrukturované rozhovory se členy realizačního týmu	Dle domluvy s manažerem projektu Před odevzdáním průběžné zprávy
Desk research – dostupná projektová dokumentace	Dle domluvy s manažerem projektu Průběžně před odevzdáním průběžné zprávy
Desk research – analýza fluktuace pracovníků na odborných pozicích	Dle domluvy s manažerem projektu Před odevzdáním průběžné zprávy
Polostrukturované rozhovory s odbornými pracovníky projektu (fluktuace)	Dle domluvy s manažerem projektu Před odevzdáním průběžné zprávy
Hlubkové polostrukturované rozhovory s partnery (justice, NNO, další partneři)	Dle domluvy s manažerem projektu Před odevzdáním průběžné zprávy
Průběžná zpráva k připomínkám	Dle dohody
Předání průběžné zprávy	Do 30. 6. 2026
Desk research – Projektová dokumentace	Dle domluvy s manažerem projektu Průběžně před odevzdáním závěrečné zprávy
Polostrukturované rozhovory - členové realizačního týmu	Dle domluvy s manažerem projektu Před odevzdáním závěrečné zprávy
Polostrukturované rozhovory – partneři v regionech (překážky, faktory úspěšné realizace)	Dle domluvy s manažerem projektu Před odevzdáním závěrečné zprávy
Polostrukturované rozhovory – probační pracovníci (hodnocení aktivit projektu, faktory úspěšné realizace, využitelnost výstupů, systém přesunu know-how, vnímání postoje OČTŘ k ukládání OPP)	Dle domluvy s manažerem projektu Před odevzdáním závěrečné zprávy
Desk research podkladů od klientů Speciálního programu – hodnocení podpory terénních pracovníků a mentorů.	Dle domluvy s manažerem projektu Před odevzdáním závěrečné zprávy
Hlubkové polostrukturované rozhovory s klienty Speciálního programu -	Dle domluvy s manažerem projektu Před odevzdáním závěrečné zprávy

hodnocení podpory terénních pracovníků a mentorů	
Případová studie – klientů, kteří využili Speciální program	Dle domluvy s manažerem projektu Před odevzdáním závěrečné zprávy
Desk research – úspěšnost výkonu OPP	Dle domluvy s manažerem projektu Před odevzdáním závěrečné zprávy
Hlubkové polostrukturované rozhovory, případně dotazníkové šetření mezi poskytovateli OPP (v závislosti na počtu zapojených poskytovatelů, v závislosti na dohodě se zadavatelem) k hodnocení přínosu projektu	Dle domluvy s manažerem projektu Před odevzdáním závěrečné zprávy
Hlubkové polostrukturované rozhovory – se zástupci OČTŘ k postoji k ukládání OPP	Dle domluvy s manažerem projektu Před odevzdáním závěrečné zprávy
Desk research projektové dokumentace – způsoby šíření osvěty mezi veřejností k výkonu OPP	Dle domluvy s manažerem projektu Před odevzdáním závěrečné zprávy
Polostrukturované rozhovory na úrovni lokálních komunit – postoj k aktivitám projektu, resp. k ukládání a výkonu OPP jako alternativního trestu	Dle domluvy s manažerem projektu Před odevzdáním závěrečné zprávy
Závěrečná zpráva k připomínkám	Dle domluvy
Předání závěrečné zprávy	Do 31. 12. 2027

8. Zodpovězení evaluačních otázek vstupní zprávy

Do jaké míry byl projekt navržen tak, aby přinášel očekávané dopady?

Aktivity projektu směřují do oblasti (1) posílení a rozšíření spolupráce s poskytovateli výkonu trestu OPP, (2) podpory výkonu trestu OPP prostřednictvím mentoringu, který je poskytován odsouzeným k OPP, u kterých se vyskytlo riziko neúspěšného vykonání trestu OPP a programu pro podporu výkonu trestu obecně prospěšných prací u klientů se speciálními potřebami. Součástí jsou také osvětové aktivity směřující k laické i odborné veřejnosti. Aktivity projektu jsou logicky provázané s očekávanými dopady. V rámci projektu budou nově odzkoušeny modely spolupráce s poskytovateli míst výkonu OPP a podpory odsouzených k trestu OPP, jejichž praxe by se mohla implementovat do činnosti PMS.

Jsou cíle projektu vhodně nastaveny?

Nastavení cílů projektu odpovídá realizovaným aktivitám a lze očekávat, že cílů projektu bude úspěšně dosaženo. Projekt je logicky provázaný. Cíle projektu vhodně reagují na identifikované problémy při výkonu OPP a jsou v souladu s Konceptí rozvoje probace a mediace do roku 2025, konkrétně se specifickými cíli, které se vztahují k výkonu alternativních trestů: (1) Vhodně ukládat alternativní tresty a uplatňovat odklony, (2) Zvýšit výchovné působení na pachatele porušující podmínky výkonu alternativního trestu. Rozšiřování výkonu alternativních trestů, prevence a snižování recidivy je také jedním z bodů programového prohlášení Vlády ČR ze 6. ledna 2022.

Jsou konkrétní aktivity vhodně nastaveny s ohledem na cíle projektu?

Nastavení aktivit odpovídá cílům projektu. Projekt byl dobře a dlouhodobě plánován a vychází z potřeb praxe. Před zahájením jeho realizace byla metodicky ukotvena spolupráce pracovníků středisek PMS a pracovníků projektu, upraven postup při realizaci aktivit tak, aby byly aktivity realizovatelné a doplňovaly činnost probačních úředníků.

Obsahově jsou aktivity nastaveny vhodně, stejně jako výstupy a indikátory, které jsou z části závislé na motivaci odsouzených k výkonu OPP. Indikátory byly vyčísleny s ohledem na kapacity pracovníků a počty klientů středisek PMS odsouzených k OPP. Dosavadní průběh projektu ukazuje, že aktivity jsou realizovatelné. V rámci KA 01, která směřuje k podpoře poskytovatelů míst pro výkon OPP, bude potřeba ke vzdělávání poskytovatelů přistupovat formou individuální podpory při řešení problematických situací, získávání a poskytování zpětné vazby.

Má odborný tým projektu vnitřní kapacity a vybavenost pro splnění cílů projektu?

Odborný tým představují odborný garant projektu, v každém regionu působí koordinátoři a mentoři, ve čtyřech regionech vždy dva terénní pracovníci. Každá projektová aktivita je postavena na činnosti odpovídajících odborných pracovníků.

Výběr odborných pracovníků projektu měl jasně daná kritéria a důležitou roli hrál také jejich vztah k regionu, kde budou působit, znalost místních poměrů a orientaci ve struktuře místních organizací a (sociálních) služeb. O odborné pracovní pozice projevoval zájem účastí na výběrovém řízení více uchazečů a vedení projektu mohlo mezi uchazeči vybírat.

Pracovníci projektu mají zázemí v „kmenových pracovištích“ regionu. Zaznamenaný nedostatek je počáteční vybavení IT technikou a prostor (1 pracovník), které nebylo k dispozici ihned po nástupu do pracovního poměru. Ten byli schopni saturovat pracovníci střediska, v němž pracovník působí, jednalo se tak spíše o určitý počáteční diskomfort. Druhá připomínka směřovala k velikosti vozu, kterým jsou klienti vykonávající trest OPP sváženi na místo výkonu OPP. Jedná se o standardní pětimístný vůz a pracovníci by uvítali větší vozidlo pro možný jednorázový svoz více klientů. Současná situace je řešena opakovaným dojezdem na místo výkonu OPP, nebrání tedy realizaci aktivity.

Počet odborných pracovníků byl zvažován ve vztahu k naplnění cílů projektu a propočítán tak, aby bylo reálné cíle naplnit. Projektový tým obsahuje všechny odborné pozice, které jsou pro realizaci projektu potřebné. Kapacity a vybavenost odpovídají nastaveným cílům projektu.

Byl úvodní vzdělávací plán pro odborné pracovníky projektu nastaven tak, aby mu umožňoval dosažení cílů projektu?

Vzdělávací plán byl nastaven v souladu s myšlenými potřebami ve vztahu k realizaci projektových aktivit. Na počátku pracovního poměru (první dva měsíce) pracovníci – koordinátoři a terénní pracovníci – absolvovali intenzivní vzdělávací „cyklus“, který zahrnoval tyto vzdělávací aktivity:

- Adaptační kurz a testování (koordinátoři, terénní pracovníci)
- Základy probační práce a agenda OPP (koordinátoři, terénní pracovníci)
- Hodnocení rizik a potřeb (koordinátoři, terénní pracovníci)
- Motivační rozhovory (koordinátoři, terénní pracovníci)
- Sebeobrana (koordinátoři, terénní pracovníci)
- Mediální školení (koordinátoři)

Realizátor projektu se rozvoji pracovníků projektu věnuje také průběžně, jak poskytováním podpory ze strany managementu projektu, tak realizací dalších rozvojových aktivit pravidelných nebo jednorázových, jakými jsou intervize nebo například plánována zahraniční služební cesta pro projektové pracovníky do Norska. Právě v Norsku byla čerpána inspirace pro realizaci speciálního programu (KA 03).

Účastníci po absolvování „úvodního vzdělávání“ obdrželi evaluační dotazník, v němž nejprve hodnotili celý vzdělávací cyklus na škále od 1 (zcela úplně) po 4 (vůbec ne). Vyjadřovali se k těmto oblastem:

- Do jaké míry vzdělávací cyklus naplnil cíl zaškolení pracovníků projektu; hodnocení na škále od 1 (zcela úplně) po 4 (vůbec ne)
- Do jaké míry byl vzdělávací cyklus přínosný pro jejich profesionální rozvoj; hodnocení na škále od 1 (zcela úplně) po 4 (vůbec ne)
- Jaká byla úroveň poskytnutých pracovních a studijních materiálů; hodnocení na škále od 1 (vysoká) po 4 (nedostačující)

Dále se účastníci vyjadřovali k jednotlivým školením v rámci vzdělávacího cyklu, uváděli doporučení pro další kurzy a hodnotili jednotlivě lektory.

Výstupy hodnocení

Na otázku *Do jaké míry vzdělávací cyklus **naplnil cíl zaškolení pracovníků projektu**?* Odpovídali účastníci, že zcela úplně (6 osob) nebo z větší části (5 osob). Průměrné hodnocení dosáhlo hodnoty 1,45 na stupnici od 1 do 4.

*Do jaké míry byl vzdělávací cyklus **přínosný pro profesionální rozvoj účastníků**?* Účastníci míru přínosu hodnotili jako zcela úplnou (5 osob) a jako přínosnou z větší části (6 osob). Průměrné hodnocení na stupnici od 1 do 4 dosáhlo hodnoty 1,55.

Úroveň poskytnutých pracovních a studijních materiálů byla hodnocena obdobně pozitivně jako předchozí dvě otázky. Účastníci úroveň materiálů hodnotili jako vysokou (5 osob) a velmi dobrou (6 osob). Průměrné hodnocení na stupnici od 1 do 4 tak dosáhlo hodnoty 1,55.

Hodnocení adaptačního kurzu a testování (koordinátoři, terénní pracovníci)

Účastníci pozitivně hodnotili množství a kvalitu studijních materiálů, které měli k dispozici. Někteří se vyjadřovali velice kladně k podpoře ze strany neprojektových pracovníků středisek, jejich ochotě sdílet své zkušenosti, poradit, což může být ukazatel toho, že projekt směřuje do pro střediska žádoucí oblasti – podpory OPP. Pracovníci se cítili být podporováni také manažerem a odbornou garantkou projektu.

Testování drogy

Pracovníci uváděli, že byli dobře seznámeni s problematikou návykových látek a prací s klienty, kterých se tato problematika dotýká. Za velmi důležité považovali seznámení s riziky, které vycházelo z praktických zkušeností lektorů. Velice kladně hodnotili praktickou část s možností vyzkoušet si testování sami.

Základy probační práce a agenda OPP (koordinátoři, terénní pracovníci)

Školení považovali účastníci převážně za dobrý základní přehled o agendě OPP a práci probačních pracovníků. Bylo hodnoceno pozitivně, většinou se vyjádření vztahovala k popisu obsahu školení.

Hodnocení rizik a potřeb (koordinátoři, terénní pracovníci)

Vzdělávání zaměřené na rizika spojená s prací u PMS a zejména při realizaci výkonu trestu OPP, bylo hodnoceno jako potřebné a důležité. Lektor rizika důkladně popsal a vysvětlil.

Motivační rozhovory (koordinátoři, terénní pracovníci)

Toto školení bylo hodnoceno jako velmi důležité, široce uplatnitelné a otevírající možnosti působení na změnu v chování a jednání klientů. Účastníci je považovali za důležité zejména ve vztahu k uvědomění si, jak je možné klienty vést prostřednictvím volby vhodných otázek, způsobů komunikace, přístupů apod.

Sebeobrana (koordinátoři, terénní pracovníci)

Hodnoceno jako velice praktické a užitečné školení. Lektorům se podařilo účastníky přirozeně vtáhnout do aktivního nácviku. Jeden z účastníků hodnotil některá videa v teoretické části jako nadbytečná.

Mediální školení (koordinátoři)

Školení bylo opět hodnoceno pozitivně. Jeho přínos spatřují účastníci v široké oblasti. Pozitivně hodnotili zpětnou vazbu k vlastnímu projevu – vědí, jaké jsou jejich slabší stránky při komunikaci, sdělování informací. Jeden účastník uváděl, že by školení dal jiný název, neboť vzbuzuje očekávání vzdělávání zaměřeného na média nikoliv na prezentační dovednosti.

Doporučení ke školením

K některým školením (motivační rozhovory a sebeobrana) účastníci uváděli, že lektoři neměli informace o účastnících, ale dokázali školení velmi rychle přizpůsobit. Například v případě sebeobranu terénní pracovníci mají potřebu sebeobranu v jiném prostředí.

Řada podnětů směřovala k požadavku na pravidelné opakování školení, procvičování. Tento požadavek se vztahoval nejčastěji k sebeobraně a motivačním rozhovorům.

Vzdělávání hodnotili účastníci jako časově náročné a poměrně intenzivní, což považovali za pochopitelné s ohledem na potřebu rychle se adaptovat na nové pracovní pozici. Objevil se také názor, že by bylo vhodnější realizovat veškeré vzdělávání v jednom týdnu (1 osoba).

Objevila se také potřeba sdílení kazuistik nebo pravidelných supervizí (1 osoba), školení na téma práce s rizikovým klientem (1 osoba), možnosti osvětových činností. Lektoři byli hodnoceni pozitivně, jako odborníci, vstřícní a příjemní.

Hodnocení vzdělávání byla věnována otázka také v rámci rozhovorů s evaluátorem, kdy jsme se dotazovali na reflexi obsahu vzdělávání s ohledem na dosavadní pracovní zkušenosti v rámci projektu. Odezva na absolvovaná školení byla obdobná, vzdělávání odpovídá potřebám. Velký důraz kladli pracovníci zejména na možnosti motivace odsouzených k výkonu trestu OPP, která je pro jejich práci velice důležitá a uvítali by možnosti dalšího rozvoje v tomto tématu.

Závěr

Z dostupných informací, které se nám podařilo získat, nevyplývá, že by se projekt v této fázi potýkal se zásadními problémy. Klíčové aktivity projektu jsou nastaveny takovým způsobem, aby směřovaly ke splnění vytyčených cílů projektu. Klíčové aktivity jsou relevantní z hlediska potřeb cílových skupin a implementující organizace, tedy Probační a mediační služby. Pro všechny klíčové aktivity je dostatek personálních kapacit k jejich plnění.

Vnímáme zaměření realizačního týmu na účelnost celého projektu a uplatnitelnost výstupů a zachování vzniklých struktur také po skončení projektu. Hlubší evaluace všech klíčových aktivit projektu je cílem formativní a sumativní evaluace.